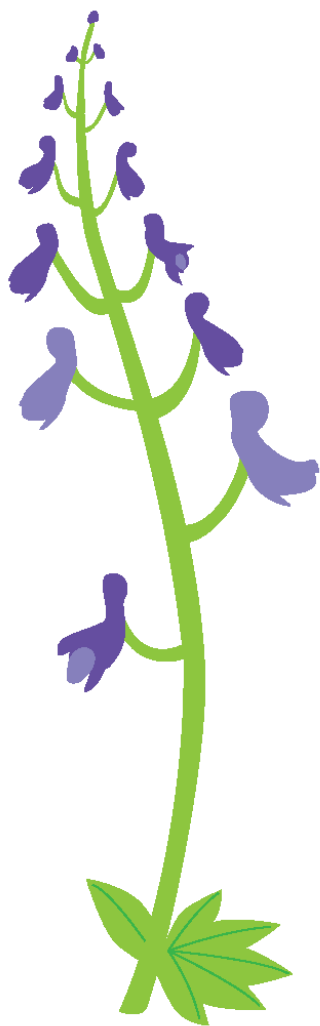

TOIMINNALLINEN TASA-ARVO- JA
YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMA
2025-2027

Kemien esiopetus

Toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaprosessin kuvaus

Toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelun velvoite astui voimaan 1.6.2023 alkaen, jolloin suunnitelmatyön prosessia tuli toimintayksiköissä käynnistää. Toukokuussa 2023 Peda-tiimissä tutustuimme tiiminvetäjien kanssa Tasa-arvosuunnitelman laatimisesta annettuun Opetushallituksen ohjeistukseen ja sovimme, että jokainen voi perehtyä aiheeseen itsenäisesti kesän aikana, mm. katsomalla webinaaritallenteen.

Päiväkodin johtajan johdolla varsinainen suunnittelutyö käynnistettiin toimintakauden alussa elokuussa 2023. Perustettiin työryhmä, johon nimettiin yksi jäsen jokaisesta toimintayksiköstä (Käenpesä, Tikkala ja Kemien esiopetus). Työryhmän kokoukset pidettiin kaksi kertaa syksyn aikana, joissa suunniteltiin Toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitteluprosessin etenemistä, selvitystyön toteuttamista tiimeissä sekä aikataulutusta. Marras-joulukuun aikana käytiin yksiköiden omissa palaverissa tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyviä yhteisiä keskusteluja mm. ohjaavaan lainsäädäntöön tutustumisen sekä aiheen olennaisten käsitteiden selkiyttäminen. Joulukuun Peda-tiimissä käytiin tiiminvetäjien kanssa läpi työryhmän laatima suunnitelma selvitystyön toteuttamisesta, selvitysmenetelmistä ja aikataulutusta tulevan kevään osalta.

Tammi-maaliskuun 2024 aikana jokainen tiimi toteutti omassa ryhmässään selvitystyötä omasta tasa-arvo ja yhdenvertaisuus tilanteestaan hyödyntäen havainnointia ja erilaisia selvitystyön menetelmiä. Jokaisen tiimin tuli hyödyntää seuraavia arviointimenetelmiä: ketkä puhuvat aamupiirissä -lomake, sosiogrammi (lapsen yksilöllinen haastattelu) ja Läheisyyden kehät sekä yhtä lasten osallistamiseen liittyvää menetelmää: tasa-arvo ja yhdenvertaisuus kävely. Lisäksi tiimejä kannustettiin hyödyntämään selvitystyön tekemisessä videointia, jota useat tiimit myös toteuttivat. Huhti-toukokuun aikana jokainen tiimi kokosi oman selvitystyön tulokset ja niiden pohjalta määriteltiin kehittämiskohteita ja -toimenpiteitä yksikkökohtaisiin Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmiin.

Kemien esiopetuksen selvityksessä havaittiin, että lapsilla, jotka osallistuvat vain esiopetukseen voi olla haasteita kaverisuhteissa, leikkeihin mukaan pääsyssä ja myös heillä vuorovaikutustilanteet kasvattajien kanssa jäävät vähäisemmiksi. Jokaisen toimintakauden alussa tulee kiinnittää huomiota ryhmäytymiseen ja tehdään jatkossa sosiogrammit, jotka havainnollistavat lasten vertaissuhteita. Lasten positiiviseen kohtaamiseen arjessa hyödynnetään ProVaka toimintamallia ja sitä kehitetään edelleenkin. Myös leikkiympäristöjen houkuttelevuus ja monipuoliset leikit osana arjen pedagogiikkaa tukevat lasten vuorovaikutustaitoja ja kaverisuhteita. Esiopetuksessa lapset osallistuvat yhdessä kasvattajien kanssa suunnittelemaan ja toteuttamaan erilaisia leikkitiloja. Lasten kanssa toteutetussa Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus kävelyssä lapset toivat esille Havukka-solun tilojen meluisuuden ja levottomuuden. Esiopetuksen henkilöstöllä olisi suunnitelmissa myös yhteistyön lisääminen kaikkien Havukka-solussa toimivien ryhmien kesken.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus suunnittelu prosessiin tuli osallistaa myös lasten huoltajat. Keväällä 2024 huoltajille suunnatussa asiakastyytyväisyys kyselyssä kysyttiin tähän aihepiiriin liittyvinä kysymyksinä lasten syntymäpäivän huomioimiseen varhaiskasvatuksessa sekä lapsen kokemaan

kiusaamiseen ja henkilöstön puuttumisesta kiusaamiseen. Huoltajien vastausten mukaan nykyiset lasten syntymäpäivän huomioimisen käytännöt ovat toimivat. Kiusaamista käsittelevissä vastauksissa huoltajat kuvasivat, että heidän lastaan on kiusattu varhaiskasvatuksessa viimeisen vuoden aikana, mutta heidän mielestään henkilöstö puuttuu näihin tilanteisiin hyvin tai erinomaisesti.

Elokuussa työryhmään vaihtui Käenpesän päiväkodin osalta uusi jäsen ja ensimmäinen kokous pidettiin lokakuun alussa. Kokouksessa todettiin, että keväisen tiimien selvitystyön jälkeen olisi vielä aiheellista palautella aihetta jälleen kaikkien mieliin ja päätettiin jatkaa vielä selvitysprosessia. Jokaisen tiimin tehtäväksi tuli hyödyntää netistä löytyvää Tasa-arvo kompassia ja toteuttaa siitä kaksi teemakokonaisuutta eli 2. Pedagoginen toiminta ja 3. Tilat ja ympäristö. Lisäksi teema 4. Asenteet ja vuorovaikutus käytiin läpi yksikkökohtaisesti talojen palaverissa päiväkodin johtajan johdolla. Tasa-arvo kompassi työskentelyn tarkoituksena oli herätellä henkilökuntaa pohtimaan yhdessä tiiminä ja koko työyhteisönä tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyviä teemoja, kuten omia asenteitaan, vuorovaikutustapojaan ja pedagogista toimintaa omissa tiimeissä.

Työryhmässä päädyimme lisäämään kaikkiin yksikkökohtaisiin suunnitelmiin yhden yhteisen, perheiden yhdenvertaisuutta edistävän, kehittämiskohteen. Tasa-arvo työryhmän rooli tulee jatkossa olemaan yksikkökohtaisen kehittämistyön seuraaminen ja arvioiminen yhdessä koko varhaiskasvatuksen henkilökunnan kanssa. Seuraava työryhmän kokous pidetään kevään 2025 aikana.

Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu on jatkuva prosessi, joka kytketään osaksi muuta varhaiskasvatuksen pedagogista suunnittelua. Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma päivitetään kolmen vuoden välein tai tarpeen mukaan. Seuraava päivitys tapahtuu vuonna 2027.

Teema, jota lähdetään kehittämään	Kehittämistoimenpiteet	Kuka seuraa tilannetta ja miten	Milloin tilannetta arvioidaan
Lasten positiivinen kohtaaminen päivittäin.	Provaka toimintaohjeiden harjoittelu arjessa lasten kanssa. Koko tiimillä vastuu positiivisesta kohtaamisesta ja muistukkeiden antamisesta. Kirjataan ylös lapsilistaan muistukkeiden antaminen niin, että jokainen lapsi saa muistukkeen päivittäin.	Koko tiimi täydentää listaa ja huolehtii merkkien antamisesta lapsille.	Arvioidaan neljä kertaa vuodessa: lokakuu, joulukuu, maaliskuu ja toukokuu. Arvioidaan myös toteutumista Provaka tiimeissä.
Lasten välisten vertaissuhteiden tukeminen	Sosiogrammi tehdään heti alkusyksystä, syyskuun aikana ja toisen kerran keväällä maaliskuu-huhtikuussa. Havaintojen pohjalta tiimi täyttää sosiogrammin jokaisesta lapsesta. Kysellään lapsilta itseltään ketkä ovat kavereita/kenen kanssa tykkää leikkiä.	Ryhmän opettaja yhdessä tiimin kanssa kokoaa sosiogrammin. Ryhmän lastenhoitajat keräävät lapsilta tiedon kavereista ja kokoavat sosiogrammin.	kaksi kertaa vuodessa: marraskuu huhtikuu

Teema, jota lähdetään kehittämään	Kehittämistoimenpiteet	Kuka seuraa tilannetta ja miten	Milloin tilannetta arvioidaan
-----------------------------------	------------------------	---------------------------------	-------------------------------

Leikki ja leikkitilat	Lapsiryhmän mielenkiinnon mukaan muuttuvat leikit. Leikkipisteiden sijainnin muutos sekä lelujen vaihto. Tehdään leikkipaikan sekä leikkikaverin arvontaa muutamia kertoja toimintakauden aikana. Monipuolisia ystävyssuhteita tukevia leikkejä. Lapset saavat valita missä leikkipaikassa haluavat leikkiä. Aikuinen on määritellyt leikkijöiden määrän tilan mukaan. Iltapäivällä käytössä leikinvalintataulu.	Kysellään alkusyksystä lasten mielileikkejä. Tiimi yhdessä havainnoi lasten leikkejä ja mielenkiinnon kohteita ja sitä mukaa muokkaa leikkiympäristöjä yhdessä lasten kanssa.	Jatkuva arviointi, useita kertoja toimintakauden aikana tiimipalaverissa. Arviointia tehdään yhdessä myös lasten kanssa.
Perheiden yhdenvertaisuuden edistäminen Teemme yhteistyötä seurakunnan kanssa, esimerkiksi joulu-pääsiäistapahtumat ja kouluun siunaaminen sekä muut mahdolliset vierailut toimintayksiköissä.	Kaikille perheille tehdään seurakunnan tapahtumien osalta kysely, jossa huoltajan mahdollisuus valita osallistuuko lapsi seurakunnan järjestämään tunnustukselliseen tapahtumaan vai vaihtoehtoiseen tapahtumaan. Huomioimme myös eri kieliset perheet kyselyn laadinnassa.	Päiväkodin johtaja yhdessä tasa-arvo työryhmän kanssa Jokainen työryhmän jäsen vastaa kyselyn toteuttamisesta omassa yksikössään.	arvioidaan kaksi kertaa vuodessa (syksy-kevät) osana muuta toiminnan arviointia ja/tai työryhmän kokouksissa

Teema, jota lähdetään kehittämään	Kehittämistoimenpiteet	Kuka seuraa tilannetta ja miten	Milloin tilannetta arvioidaan